

**III ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ МОЛОДИХ ВЧЕНИХ,
ФАХІВЦІВ, АСПІРАНТІВ**

**ПРОБЛЕМИ
ЕНЕРГОРЕСУРСОЗБЕРЕЖЕННЯ
В ПРОМИСЛОВОМУ РЕГІОНІ.
НАУКА І ПРАКТИКА**

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

МАРІУПОЛЬ, 2017

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ПРИАЗОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
РАДА МОЛОДИХ ВЧЕНИХ ДВНЗ «ПДТУ»
ВІДДІЛ АСПИРАНТУРИ І ДОКТОРАНТУРИ ДВНЗ «ПДТУ»
ІНСТИТУТ ЕЛЕКТРОМЕХАНІКИ, ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ І СИСТЕМ
УПРАВЛІННЯ КРЕМЕНЧУЦЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

ІІІ ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-
ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ МОЛОДИХ
ВЧЕНИХ, ФАХІВЦІВ, АСПИРАНТІВ

**«Проблеми енергоресурсозбереження
в промисловому регіоні.
Наука і практика»**

Тези доповідей

(11-12 травня 2017 р., м. Маріуполь)

Маріуполь,
ДВНЗ «ПДТУ»
2017

УДК 620.9:621.3(08)

Всеукраїнська науково-практична конференція молодих учених, спеціалістів, аспірантів «Проблеми енергоресурсозбереження в промисловому регіоні. Наука і практика»: Зб. тез доповідей. Маріуполь: ДВНЗ «ПДТУ», 2017. – 160 с.

Тези доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих учених, спеціалістів, аспірантів «Проблеми енергоресурсозбереження в промисловому регіоні. Наука і практика» містять результати теоретичних та експериментальних досліджень, науково-дослідницькі розробки молодих учених, спеціалістів підприємств та організацій, аспірантів, студентів України в галузі енергетики та енергозбереження.

Роботи публікуються в авторській редакції.

© ДВНЗ «Приазовський державний технічний університет», 2017

Зміст

1. Секція – Енергоресурсозбереження в електротехнічних комплексах, мережах та системах	4
2. Секція – Енергозбереження в теплоенергетичних установках і системах	26
3. Секція – Енергоресурсозбереження в металургійній промисловості	44
4. Секція – Енергоефективні технології в зварюванні та машинобудуванні	56
5. Секція – Енергоресурсозбереження на транспорті	75
6. Секція – Інформаційні технології в енергоресурсозбереженні	140

ЛОГИСТИЧЕСКИЙ ПОДХОД К УПРАВЛЕНИЮ ПРОЦЕССОМ ПОДАЧИ ПОРОЖНИХ ВАГОНОВ ДЛЯ ОТГРУЗКИ ГОТОВОЙ ПРОДУКЦИИ	111
Е.В. Кирицева, ассистент, ГВУЗ «Приазовский государственный технический университет»	111
ВИКОРИСТАННЯ АЛЬТЕРНАТИВНИХ ДЖЕРЕЛ ЕНЕРГІЇ НА ЛОКОМОТИВАХ.....	113
С.О. Кінтер, старший викладач, Львівська філія Дніпропетровського національного університету залізничного транспорту ім. акад. В. Лазаряна	113
ЗНИЖЕННЯ СОБІВАРТОСТІ ПЕРЕВЕЗЕНЬ НА ЗАЛІЗНИЧНОМУ НАПРЯМКУ	114
О.О Мазуренко, доцент, А.В Кудряшов, доцент, Дніпропетровський національний університет залізничного транспорту ім. акад. В. Лазаряна	114
РЕСУРСОЗБЕРЕЖЕННЯ МУНІЦИПАЛЬНОГО ТРАНСПОРТНОГО ПІДПРИЄМСТВА	116
І.М. Майорова, професор, ДВНЗ «Приазовський державний технічний університет»	116
РЕГУЛЮВАЛЬНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ 4QS-ПЕРЕТВОРЮВАЧА З ГІСТЕРЕЗИСНОЮ СИСТЕМОЮ КЕРУВАННЯ.....	118
В.П. Нерубацький, старший викладач, Український державний університет залізничного транспорту.....	118
КОНЦЕПЦІЯ КЕРУВАННЯ ДВОМА ТЯГОВИМИ АСИНХРОННИМИ ДВИГУНАМИ ПРИ ЖИВЛЕННІ ВІД ОДНОГО ІНВЕРТОРА.....	121
Д.П. Ніколаєв, студент, Р.А. Крикун, студент, В.С. Бовкунович, старший викладач, Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського».....	121
ОПТИМІЗАЦІЯ ТРАНСПОРТНОЇ СИСТЕМИ ПІДПРИЄМСТВА ШЛЯХОМ ВИКОРИСТАННЯ ОН-ЛАЙН СЕРВІСУ.....	123
«МУРАВЬИНАЯ ЛОГИСТИКА».....	123
О.Д. Почужевський, доцент, ДВНЗ «КНУ», О.П. Матвійчук, директор з розвитку он-лайн сервісу «Муравьиная логистика»	123
ОПТИМІЗАЦІЯ ЕКСПЛУАТАЦІЇ ТА РЕМОНТУ ЛОКОМОТИВІВ НА ОСНОВІ ПРОГНОЗУВАННЯ ЗМІНИ ПАРАМЕТРІВ ЇХ ВУЗЛІВ.....	125
В.Г. Пузир, професор, Ю.М. Дацун, доцент, О.М. Обозний, асистент, Український державний університет залізничного транспорту.....	125
ТЕОРЕТИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ МОДЕРНІЗАЦІЇ ГАЛЬМОВОЇ ВАЖІЛЬНОЇ ПЕРЕДАЧІ У ВІЗКАХ ВАНТАЖНИХ ВАГОНІВ.....	127

РЕГУЛЮВАЛЬНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ 4QS-ПЕРЕТВОРЮВАЧА З ГІСТЕРЕЗИСНОЮ СИСТЕМОЮ КЕРУВАННЯ

В.П. Нерубацький, старший викладач, Український державний університет залізничного транспорту

Вимоги до забезпечення якості електричної енергії висуваються на перший план при вирішенні питань передачі, перетворення та розподілу електроенергії, як у промисловості так і на залізничному транспорті. На даний час якості первинних перетворювачів в складі тягових електроприводів електровозів змінного струму найбільш поширено застосовуються діодні випрямлячі або тиристорні випрямлячі. Суттєвим недоліком таких випрямлячів є емісія вищих гармонік вхідного струму у живлячу мережу і вищих гармонік вихідної напруги в ланку постійного струму, що обумовлює значні втрати електричної енергії в тяговому електроприводі та відсутність можливості реалізації режиму рекуперації енергії, що знижає енергоефективність системи електричної тяги.

Існує досить багато шляхів зниження емісії вищих гармонік випрямних установок. Серед них є застосування пасивних фільтрів, активних силових фільтрів, активних випрямлячів з корекцією коефіцієнта потужності та інших методів. Перспективним є застосування активних чотириквADRантних (далі 4QS) перетворювачів з корекцією коефіцієнта потужності в складі тягових електроприводів електровозів змінного струму (рис.1), що дозволить в значній мірі покращити показники електромагнітної сумісності (далі ЕМС) з живлячою мережею та забезпечення двонаправленої передачі енергії. Проте алгоритми управління 4QS - перетворювачами потребують подальшого удосконалення. В зв'язку з цим стоїть науково-прикладна задача покращення ЕМС тягового електроприводу та реалізація процесу рекуперації з високими показниками електричної енергії.

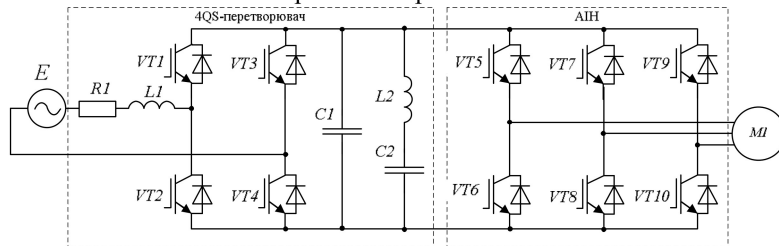

Рисунок 1 – Силова схема тягового електроприводу з вхідним 4QS-перетворювачем

Виконано розробку та дослідження дворівневого 4QS-перетворювача з системою управління (далі СУ) побудованої на основі гістерезисної модуляції (рис.2). СУ забезпечує високі показники електромагнітної сумісності (коефіцієнт гармонійних спотворень <2% та коефіцієнт потужності>99%) та двонаправлену передачу енергії.

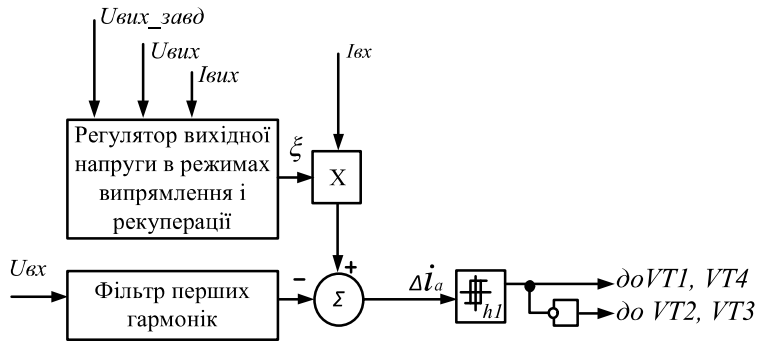

Рисунок 2 – Гістерезисна система керування 4QS-перетворювача

На основі рівнянь енергетичного балансу 4QS-перетворювача з гістерезисною системою керування отримані аналітичні вирази, які описують регульовальну характеристику (рис.3), яка визначає залежність вихідної напруги $U_{вих}$ від опору навантаження R_n , амплітуди живлячої напруги $U_{вх}$ та регульовального коефіцієнта ξ :

$$U_{вих}(U_{вх}; \xi; R_n) = \sqrt{3 \cdot U_{вх}^2 \cdot R_n \cdot \eta \cdot \xi};$$

$$U_{вих}(U_{вх}; \xi; I_{вх}) = \frac{3 \cdot U_{вх}^2 \cdot \eta \cdot \xi}{I_{вх}}; \quad \xi = I_{вх}^* / U_{вх} \quad (2)$$

де η – коефіцієнт корисної дії; $I_{вх}^*$ – сигнал завдання фазного струму; $I_{вх}$ – струм навантаження; ξ – регульовальний коефіцієнт.

На основі отриманих рівнянь побудовані регульовальні характеристики 4QS-перетворювача для режимів випрямлення та рекуперації.

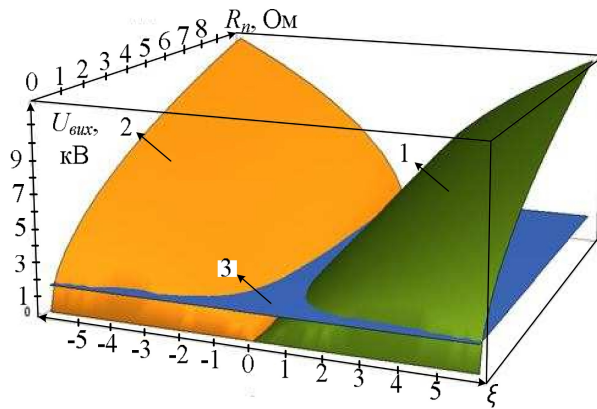

Рисунок 3 – Регулювальна характеристика 4QS-перетворювача:
 1 – в режимі випрямлення; 2 – в режимі рекуперації;
 3 – обмеження в регулювальні вихідної напруги

Таким чином, одержані аналітичні залежності, що описують регулювальні характеристики, тобто залежність вихідної напруги 4QS-перетворювача від регулювального коефіцієнта ξ системи керування, опору навантаження та амплітуди живлячої мережі, дозволяють реалізувати процеси випрямлення та рекуперації в широкому діапазоні живлячої напруги при заданому значенні напруги в ланці постійного струму.

Література

1. Щербак Я.В., Плахтий А.А., Цеховской М.В., Улучшение электромагнитной совместимости преобразователей частоты путем применения активных выпрямителей / // Електротехнічні та комп'ютерні системи. – Київ: Техніка. - 2014. – №.15 (91). - С.344-347.
2. Жемеров Г.Г., Ковальчук О.И., Автономный выпрямитель – источник напряжения с гистерезисной системой управления, Технічна електродинаміка. – Київ, 2011. – Ч. 2. – С. 75 – 83. 2.
3. Жемеров Г.Г., Колесник Ю.В., Частота модуляции сетевого тока в активном управляемом выпрямителе – источнике напряжения с гистерезисной системой, Технічна електродинаміка. – Київ. – 2008. – Ч. 3, Тематичний вип. – С. 79 – 84.
4. Плахтий А.А. Гистерезисная система управления активного трехфазного выпрямителя с коррекцией коэффициента мощности / А. А. Плахтий // Збірник наукових праць Національного університету кораблебудування. – Миколаїв: НУК.-2013. - №4 (449). - С. 82-88.